

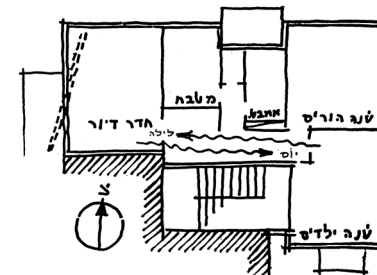
האוריינטציה של הדירה בתל-אביב

כוונתי היא כמובן להשפעת השמש וכיווני הרוחות על התיכון וסידור הדירה. העקרונות האלה הם אלמנטריים בהחלט, שאותם יש לשמור בתיכון הדירה. יש להוסיף שההזנחה והזלזול בעקרונות האלה מרובים בבנייני עירנו. הסידור האידיאלי של דירה, בבנייני דירות, הוא ארבעה צדדים חופשיים כמובן, המאפשר איורור מקסימלי מכל הצדדים והארה טובה. בבנייני דירות המקרה הנ"ל הוא בלתי שכיח ולרוב יש רק שלושה קירות פנויים והקיר הרביעי משותף עם הדירה השכנה.

בסקיצה אשר לפנינו, דירה של שלושה חדרים עם כל השירותים [חדרי השירות] וארבעה צדדים חופשיים.

1. חדר הדיור צריך לקבל את המערב והצפון. רוח הים עוברת ושוטפת את החדר במשך כל שעות היום. גם קרני השמש מגיעות לכאן בשעות מאוחרות של אחר הצהריים, לפני שקיעתה. אם חדר הדיור פונה בדיוק למערב, יש לחשוש שהחדר יתחמם מעל המידה בחודשי הקיץ ובעיקר בבניינים בלתי מבודדים. זה ניתן לתיקון רק על ידי פניית הקיר המערבי צפונה, זאת אומרת קיר מערב-צפון-מערב (כמסומן בסקיצה).

מתוך הבניין במזרח הקרוב, א': 9-10 (נובמבר 1936).

חדרי דיור הפונים לדרום טובים די צורכם בחודשי החורף, אבל כנגד זאת חמים ואינם ממלאים את תפקידם בחודשי הקיץ.

מערב הוא הכרחי לחדרי הדיור.

2. חדרי השינה מקבלים צפון, מזרח ודרום, בתנאי שלחדר השינה של ההורים, המזרח והצפון, ולחדר השינה של הילדים, המזרח והדרום. החלוקה הזו ברורה, כי ילדים זקוקים לשמש יותר מההורים.

בערבי הקיץ החמים באה רוח מהיבשה – רוח מזרחית, המרעננת את חדרי השינה. יחד עם זאת מקבל חדר שינה הפונה למזרח בחודשי הקיץ את קרני השמש רק בבוקר עד שעה 10 לערך. חדר השינה איננו מספיק להתחמם ובמשך היום מתקרר, וזהו החשוב. מאפשר על ידי כך שינה ומנוחה אחרי יום עבודה.

הדרום בחדר הילדים מועיל בעיקר

בחורף. קרני השמש חודרות לחדר יותר עמוק מאשר בקיץ, מחממות אותו והחדר הוא חדר שינה בריא. חדרי שינה הפונים למערב מתחממים אחר הצהריים, אינם מספיקים להתקרר והשינה בהם בחודשי הקיץ קשה מאוד.

מזרח הוא הכרחי לחדרי שינה.

3. חשיבות גדולה לפרוודור החוצה את הדירה ממערב למזרח. הפרוודור הנ"ל מאפשר איורור בשני הכיוונים ביום ובלילה וחשיבותו רבה בעיקר בחודשי הקיץ.

אם בדירה שני הצדדים הם חופשיים, מערב ומזרח, המאפשרים איורור טבעי, הרי בזאת הקלנו בהרבה על חיי המשפחה בחודשי הקיץ הלוהטים. זה גם טוב במקרה של שני חדרים סמוכים, אשר אחד מהם פונה למערב והשני למזרח והמחוברים ביניהם על-ידי אשנב או עוד יותר טוב, על-ידי דלת.

4. את השירותים מפנים בעיקר צפונה ולזאת כמה סיבות. מונעים על-ידי כך חדירת הריחות של חדרי השירותים לכל הדירה, כי רוח צפונית נדירה מאוד. גם קרני השמש אינם חודרים לחדרי השירותים ועל-ידי כך מקילים לבעלת הבית את עבודתה במטבח במשך כל היום. אבל לא מן הנמנע הוא, סידור שירותים או חלק מהן לצד הדרומי ועל-ידי זאת

משחררים את הצד הצפוני לחדרי הדיור. במקרה אם המטבח מופנה לדרום, אפשר בנקל להגן על חדירת קרני השמש, למנוע חימום מיותר של המטבח. בחודשי הקיץ קרני השמש כידוע אינן חודרות עמוק בצד הדרומי של הבית, ועל-ידי הוספת סינור לגזוזטרה של השירותים מונעים בנקל את חדירת קרני השמש למטבח. בחודשי הקיץ הדרום, בדרך כלל, איננו מביא לנו רוחות מקילות, ולהפך החדרים הפונים לצד הנ"ל הם חדרים חמים בהחלט, בעיקר בדירות בעלות קירות בלתי מבודדים.

אלה הם העקרונות. מובן שלא תמיד ישנה האפשרות לשמור על העקרונות הללו מכמה וכמה סיבות.

בפרצלציה של עירנו וחלוקתה למגרשים לא התחשבו הרבה עם מטרת החלוקה, הלא היא לאפשר לארכיטקט לבנות בית בריא – בית טוב על המגרשים של אותה החלוקה. אנו נתקלים במגרשים, שאין כל אפשרות לבנות עליהם בית טוב.

גם רוב בוני הבתים בעירנו, שאיפתם העיקרית לבנות מספר מקסימלי של דירות מעטות החדרים. ולא פעם קורה שעל מגרש ידוע, אשר בנקל אפשר לבנות בו שתי דירות טובות בכל קומה, בעלות אוריינטציה וסידור טובים, אבל

בניין שלוש דירות על אותו המגרש מקלקל לרוב את כל הדירות גם יחד. יש להשתדל על כן לשמור במידה המקסימלית על העקרונות הנ"ל.